

Jegyzőkönyv

az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának Budapesten 1917. évi márczius hó 31-én tartott rendes üléséről.

Jelen voltak: Bárá *Tallián* Béla elnök, dr. *Bedő* Albert tiszteletbeli elnök, *Balogh* Ernő, *Bodor* Gyula, *Csupor* István, *Eránosz* Antal János, *Gaul* Károly, *Gesztes* Lajos, *Jákói* Géza, *Kaán* Károly, *Kiss* Ferencz, *Kovács* Gábor, *Kozma* István, *Mikolás* Vincze, *Osztroluczky* Géza, *Osztroluczky* Miklós, *Pajer* István, de *Pottere* Gerard, báró *Radvánszky* Antal, *Rochlitz* Dezső, *Schmidt* Károly, *Szabó* József, *Térfi* Béla, *Tomcsányi* Gyula és dr. *Tuzson* János vál. tagok és az egyesület tisztikara.

Távolmaradásukat kimentették: *Horváth* Sándor alelnök, *Almásy* Andor, *Bittner* Gusztáv, *Csik* Imre, *Fischer-Colbrie* Emil, *Fogassy* Gyula, *Giller* János, *Jankó* Sándor, *Kallivoda* Andor, *Karsai* Károly, *Kiss* Ernő, *Kiss* Pál, *Kócsy* János, *Krippel* Móríc, *Laitner* Elek, *Nemes* Károly, *Péchy* Kálmán, *Róth* Gyula, *Vadas* Jenő és *Wellibil* Károly.

I. Elnök a megjelent tagokat üdvözölve, az ülést megnyitja és a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. *Bedő* Albert tb. elnököt és *Osztroluczky* Miklós vál. tagot kéri fel.

II. Napirend előtt dr. *Bedő* Albert tb. elnök a következő szavakkal mond köszönetet tiszteletbeli elnökké történt megválasztásáért:

„Az Országos Erdészeti Egyesület mult évi közgyűlése csekély személyemet abban a nagybecsű kitüntetésben részesítette, hogy megemlékezve az egyesület 50-éves fennállásának idejére s ez idő alatti munkáságomra, engemet az egyesület tiszteletbeli elnökévé választott. E nagy kitüntetés reám ruházása óta, most van először szerencsém az egyesület körében megjelenni s kérem Elnök úr ő Nagyméltóságát és a választmány összes m. t. tagjait, méltóztassanak nekem kegyesen megengedni, hogy tanácskozásaink megkezdése előtt legbensőbb és leghálásabb köszönetet mondhassak az egyesület mult évi közgyűlésének s illetve minden tagjának az irányomban tanúsított nagybecsű figyelemért, melyet a legmélyebb hálával és tisztelő elismeréssel fogadtam, s melynek alkalmából és kap-

csolatában, mint a reményét rendesen csak a máról-holnapra alapítható koros ember jövőre való ígéretéről vagy tervről nem szólok, hanem csupán azt kérem a jó Istentől, hogy mindenható kegyelme állandóan őrködjék egyesületünk felett, s hogy ennek a magyar erdőgazdaság érdekei előmozdítására szentelt szolgálata és hasznos munkássága a magyar állam és a magyar nemzet életével együtt örök időken át élő és virágzó lehessen!”

Elnök a választmány lelkes éljenzése között annak a reményének ad kifejezést, hogy a Gondviselés dr. Bedő Albert tb. elnököt még évek hosszú során át megtartja az Országos Erdészeti Egyesületnek, melynek alapítása és fejlesztése körül oly elmulhatlan érdemeket szerzett.

III. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő:

Az egyesület bevétele az év elejétől az ülés napjáig	98.023·88 K
A kiadás ugyanazon idő alatt	60.794·78 K
Rendkívüli befizetések czimén befolyt kötelezvényben tett alapítványok törlesztésére	861— K
Gregersen Béla készpénzalapítványa	500— K
A Wagner-Károly-alapítvány javára	856·15 K
A rokkant-alapítvány javára	62.094·66 K

Ebben az utóbbi összegben benfoglaltatik a földmivelésügyi miniszter urnak a kincstári erdőbirtok nevében adott 20.000 K-ás adománya, a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak a közalapítványi erdők nevében bejelentett 10.000 K-ás adományának első 2000 K-ás részlete és számos más nagyobb adomány, amelyekért az egyesület elnöksége külön köszönetet mondott.

Jelenti a titkár, hogy a „Székesfehérvári ismeretlen alapítvány” tulajdonát képező 10520/15. sz. 1860. évi államsorsjegy kisorsoltatván, az érte befolyt 229 K 77 f az alaphoz csatoltatott.

Jelenti végül a titkár, hogy a múlt ülés határozata alapján a báró Bánffy-Dezső-alapítvány 608 K 72 fillérrel 25.000 K-ra egészített ki, a Rokkant-alaphoz 2500 K csatoltatott és hogy az ezek után mutatkozott 1800 K pénztári felesleg későbbi felhasználás végett letétbe helyeztetett.

Tudomásul szolgál.

IV. A titkár bemutatja Ő Felsége a király köszönetnyilvánítását az I. Ferencz József halála alkalmából kifejezett részvételért és a közgyűlés alkalmából küldött hódoló táviratért.

Hódolatteljes tudomásul vétetik.

V. A titkár jelenti, hogy az ujonnan választott választmányi tagok a megbízatást elfogadták.

Elnök a választmány új tagjait üdvözli.

VI. A titkár az autonom vámtarifa és a jövő kereskedelmi szerződések tárgyában már régebben kiküldött bizottság következő jelentését és javaslatát adja elő:

1. Fakülforgalmunk métermázsákban 1906. óta sommásan a következő volt:

1. Behozatal.

		Egészben	Ausztriából és Bosznia- Herczegovinából	Vámkülföldről
1906.	--- --- ---	6,820.285	5,128.280	1,692.005
1907.	--- --- ---	6,734.706	4,936.383	1,798.323
1908.	--- --- ---	6,766.025	4,726.063	2,039.962
1909.	--- --- ---	6,821.206	4,901.589	1,919.617
1910.	--- --- ---	6,463.515	4,792.912	1,670.603
1911.	--- --- ---	7,177.594	5,239.605	1,937.989
1912.	--- --- ---	6,819.970	5,245.168	1,574.802
1913.	--- --- ---	5,793.967	4,476.378	1,317.589

2. Kivitel.

			Vámbelföldre	Vámkülföldre
1906.	--- --- ---	10,116.011	4,601.544	5,514.467
1907.	--- --- ---	9,730.926	4,313.655	5,417.271
1908.	--- --- ---	9,648.720	4,557.424	5,091.296
1909.	--- --- ---	9,754.184	4,726.658	5,027.526
1910.	--- --- ---	9,806.760	4,074.904	5,731.856
1911.	--- --- ---	10,198.951	4,477.645	5,721.306
1912.	--- --- ---	11,635.009	4,682.784	6,952.225
1913.	--- --- ---	12,064.950	4,350.178	7,714.772

Fabehozatalunk ezen adatok szerint, egészben véve 1912-ig meglehetősen állandó mennyiség volt, ugyancsak az Ausztriából és Bosznia-Herczegovinából behozott fa és faszénmennyiség is.

A vámkülföldről való behozatalunk ezen idő alatt valamivel nagyobb ingadozásokat mutat, főként a romániai fabehozatal hullámlásainak megfelelően.

Az 1913. év már a gazdasági depresszió jeleit viseli, amelyek egyike a fabehozatal általános csökkenése.

A fakivitel az utolsó években jelentékeny emelkedést mutat, amely különösen a vámkülföldre való nagyobb kivitelnek köszönhető, míg Ausztriába és Bosznia-Hercegovinába egészben véve állandó famennyiségeket vittünk ki.

A közös vámterületre való kivitelünk azonban 1906. óta általában *kisebb*, mint az onnan való behozatal.

A közös vámterületen belül külforgalmi mérlegünk aktivitásának megromlása különösen a boszniai puhafa-behozatal erős emelkedésének tulajdonítható.

A vámkülföldről való behozatalunknál legnagyobb szerepe a romániai puhafának van, amely 1906—13. években 1—1,6 millió *q* mennyiségben jött be és legnagyobb részt belföldön maradt, mert innen Romániába csupán 26—234.000 *q* puha fűrészárut vittünk ki.

2. A világháború által teremtett gazdasági helyzet a fakülforgalom ezen eddigi viszonyain *a legközelebbi jövőben* előreláthatólag annyiben fog változtatni, hogy a belföldi faszükséglet igen nagy lévén, erdeink fatermését elsősorban ennek fedezésére fogjuk fordítani, a kivitel ellenben, habár külföldi keresletben nem lesz hiány és a valuta javítása szempontjából sem hanyagolható el, viszonylagosan háttérbe fog szorulni.

Habár azonban belföldi faszükségletünk igen nagymértékben emelkedik és fenyőfában feleslegünk ma már nincsen, *a fakivitel lehetőségét mindenképpen biztosítani kell a jövőben is.*

Erre utalnak a következő körülmények:

a) tölgyeseink fatermését az ország maga nem fogyasztja el s a kivitt tölgyfa, mint nagyértékű anyag javítja külforgalmi mérlegünket;

b) bükköseinkben még nagyobb fafeleslegek vannak, amelyek kivitele kívánatos;

c) a kivitel lehetőségére a közös vámterületen belül való helyzetünk következtében a hazai fenyőfa akadálytalan és kielégítő áron való értékesítése érdekében is feltétlen szükség van, mert különben

az ország nyugati és déli részeibe tóduló ausztriai és boszniai puhafa elviselhetetlen versenyt támasztana saját fenyőfatermelésünknek.

Ebben a tekintetben nagy fontossággal bír, hogy a német birodalommal való forgalmunk, amely a legutóbbi vámkorszakban — amint alább kimutatjuk — igen kedvezőtlen fejlődést mutat, legalább is a legutóbbi békeévek mértékében fentartassék. Közvetlen érdeke ez az északmagyarországi erdőgazdaságnak és Ausztriának; közvetve azonban az egész magyar puhafatermelés érdekelve van, mert ha a német birodalom felé irányuló ausztriai fakivitel még jobban megbénulna, az ottani puhafafelesleg az eddiginél is nagyobb mértékben keresne Magyarországon piacot.

3. A vámkülfölddel való faforgalmunk alakulásáról a legújabb vámkorszak alatt az alábbi adatok nyujtanak tájékoztatást:

a) *A német biradalomba* irányuló fakivitelünk (ideértve a faszént is) volt összesen

1906-ban	---	---	---	---	---	1,649.710	q
1907-ben	---	---	---	---	---	1,475.381	"
1908-ban	---	---	---	---	---	1,083.891	"
1909-ben	---	---	---	---	---	1,071.483	"
1910	"	---	---	---	---	1,049.021	"
1911	"	---	---	---	---	1,080.098	"
1912	"	---	---	---	---	1,325.507	"
1913-ban	---	---	---	---	---	1,255.538	"

A német birodalomba tehát általában csökkent kivitelünk, ugyancsak csökkent nagymértékben Ausztriáé is, ami az oroszországi nyersfának a német piacon való nagymérvű térfoglalásával függ össze.

A mennyiség csökkenésén kívül azonban a kivitt választékokban is igen kedvezőtlen eltolódások állottak be.

Mig ugyanis (a kevésbbé jelentékeny donga- és talpfakivitel mellőzve) a német birodalomba irányuló épület- és műfából az 1901—1905. évek átlagában 66⁰/₀ volt a bárdolt és fűrészelt fa, addig ez az arány 1906—1910. években 57⁰/₀-ra, 1911-ben 55⁰/₀-ra, 1912-ben 38⁰/₀-ra és 1913-ban 29⁰/₀-ra szállott alá.

A német birodalomba tehát utóbbi időben mindinkább nyersfát vittünk ki, ami elsősorban az új német vámtarifa hatásának tulajdonítandó, amely a fűrészelt fára a nyersfa vámjának 6-szorosát rója.

A kivitel, amely 1896. és 1902. között évi 1,053.600—1,722.250 métermázsát tett ki, 1903. óta apad. 1911-ben 417.690 *q*-val eléri minimumát, 1912-ben 470.572 *q*, 1913-ban 528.407 *q*.

e) Emelkedő tendenciája volt a *Spanyolországba*, *Oroszországba* (bükkfa), *Törökországba* és a többi *Balkán-államokba*, nemkülönben Afrika északi partjaira (*Algir*, *Tunisz*, *Tripolisz*) irányuló kivitelünknek.

Ellenben *apadó* volt kivitelünk 1906. óta a *britt*, *belga* és *holland* viszonylatokban, nagyjában állandó jellegű volt a Svájc-czal szemben, míg *egyiptomi kivitelünk* erős hullámozást mutat.

Hanyatló a kivitelünk általában azokba az országokba, ahová tölgyfát viszünk ki. Ez tölgyerdeink kimerülésére és az orosz és japán tölgy versenyére vezethető vissza.

Ellenben emelkedik fakivitelünk azokban a viszonylatokban, ahová fenyő- és bükkfát exportálunk. Ez nagyobb teljesítőképességünk mellett természetesen az illető országok nagyobbodó szükségletének a fűrésziparuk kisebb fejlődésének is tulajdonítható.

Fakivitelünk sulypontja a jövőben a Balkán-államokra és a Földközi-tengert környező államokra fog áthelyeződni. Az oda vezető utakat nyitva kell tartani és a forgalom oly akadályait, amilyenek a szerbiai vámok és különféle pótitilletékek voltak, el kell hárítani. Ezeknek a viszonylatoknak ápolása annál fontosabb, mert főként fűrészelt fát exportálunk oda.

4. Áttérve arra a kérdésre, hogy az autonóm vámtarifában a fának eddigi vámmentessége fentartassék-e vagy nem, ki kell térnünk a közös vámterület forgalmi viszonyaira, amelyek az eddigi Oroszországból és Romániából úgy nyers, mint fűrészelt fában eléggé jelentékeny behozatalt tüntet fel, amely, különösen abban az esetben, ha a szokottnál hosszabb időtartamu, tehát a kellően át nem tekinthető későbbi jövőre is kiterjedő kiegyezés köttetnék, kívánatosná teszi, hogy az autonóm vámtarifába megfelelő favámok vétesse fel, *legalább is faragott fára és fűrészárura*. Ilyenek hiányában egyfelől a később Lengyel- és Oroszországból ismét Ausztriába irányuló fabehozatal az osztrák fatermés egy nagyobb részét tereli Magyarország felé, másfelől pedig meg-eshetik, hogy a fejlett román fűrészipar, saját nyersanyagának várható kifogyása után, a Magyarországból szerzett nyersfát fel-

dolgozva, fűrészárúként ismét vámmentesen behozza, ami a hazai fűrészipart sértené súlyosan.

Semmiesetre sem kívánatos, hogy a vámmentesség, ha az a fára a kiegyezési tárgyalások során továbbra is tervbe vétetett volna, 10 évnél hosszabb időre leköttesse, legalább is azokkal az államokkal szemben, ahonnan nagyobb mérvű fabehozattal kell tartani (Oroszország, Románia), hanem legalább is ezekkel szemben feltétlenül fentartandó az a jog, hogy *az ország ezen idő leteltével az akkori, ma még kellően meg nem ítélt viszonyok mérlegelésével ebben a kérdésben újabb határozatot hozhasson.*

Vámtételként faragott fára 1.50 K, fűrészelt fára 2 K hozatik javaslatba *q*-ként.

5. A cserkéreknél a jelen vámtétel fenn volna tartható (0.60 K *q*-ként).

6. Erdőtenyésztési fontos érdek fűződik ahhoz, hogy a franciaországi igen olcsó, de silány erdeifenyőmag teljesen kizárassék a hazai piacról. Az új német vámtarifatervezet *q*-ként 1000 márka vámot kontemplál. Ehhez hasonlóan részünkről is tiltó vámot kellene alkalmazni.

7. Az egyöntetű áruforgalmi statisztika érdekében a német vámtarifa schemájának általánosságban való elfogadása kívánatos.

8. A vasuti tarifák hosszú időre állandósíttassanak. Emelésük csak egy évi előzetes hözhirrététel után történhessék. Történjék gondoskodás olcsó közvetlen vasuti díjtételekről a fontosabb külföldi fapiaczokra és Fiuméba, továbbá tengeri hajóforgalmunk megfelelő fejlesztéséről.

9. Fafeldolgozó iparunk, különösen a magasabbrendű faipar fejlődését minden alkalmas eszközzel elő kell segíteni, hogy fa-termésünk minél nagyobb részét itt az országban dolgozzák fel értékes iparcikkekre.

Budapest, 1917. márczius hó 31-én.

A kérdéshez elsőnek *Kaán* Károly vál. tag szól, aki attól tart, hogy a háboru utáni első években igen sok fát fognak az országtól elvonni és az erdők pusztításával kell számolni. Különösen az afföld nagy fainségére mutat rá.

OsztróLuczky Miklós vál. tag általában hozzájárul a bizottság javaslatához. A Németországgal való tárgyalásokban az erdei ter-

mékek kérdései tudomása szerint még eldöntetlenek, de az egyesület véleménynyilvánítása sürgős, nehogy elkéssünk. Mindjárt husvét után kellene érintkezést keresni az osztrák társegyesülettel. Melegen ajánlja a mezőgazdasági vámpolitikai központtal való együttműködést.

Az igazgató-választmány a bizottsági előterjesztést magáévá teszi, *Bittner* Gusztáv és *Gaul* Károly vál. tagokat, valamint a titkárt felkéri, hogy mindjárt husvét után Bécsbe utazva az osztrák erdészeti egyesület képviselőivel tárgyaljanak és az elnökséget felkéri, hogy ezen tárgyalások eredményéhez képest a további intézkedéseket tegye meg, nevezetesen a kormány előtt az egyesület álláspontját sürgősen kifejezésre juttassa.

VII. A földmivelésügyi miniszter ur egy új erdőtörvény tervezetét küldte meg hozzászólás végett.

Az igazgató-választmány a tervezetet kiadja annak a bizottságnak, amelyet évégből már 1914. év elején felkért volt s egyben felkéri az elnökséget, hogy egyes elhunyt vagy lemondott bizottsági tagok helyett más alkalmas egyesületi tagokat kérjen fel a bizottságban való közreműködésre.

VIII. A titkár bejelenti, hogy az egyesület képviselőjében résztvevett a kereskedelemügyi minisztériumban a cserkéregtermelés ügyében tartott értekezleten, melynek eredményeként a kéregárak valószínűleg némileg le fognak szállíttatni, ami főként a múlt évinél lényegesen kisebb szükségletre vezetendő vissza. Az erre vonatkozó kormányrendelet azonban az ülés napjáig még nem jelent meg.

Tudomásul szolgál.

IX. Az államvasutak talpfaszükséglete tárgyában a földmivelésügyi minisztériumban tartott értekezleten *Kaán* Károly vál. tag és *Czillinger* János segédtitkár képviselte az egyesületet. Az egyesület a házilagosan termelő uradalmak körében a szétküldendő kérdőívek terjesztését magára vállalta, azonban talpfatermeléssel alig néhány uradalom foglalkozik.

A rendkívül nagy talpfaszükségletre való tekintettel a katonai szervezet melletti kényszertermelés eshetősége is fenforog.

Elnök rámutat arra, hogy a talpfának nyáron való termelése mily veszélyekkel jár és hogy a talpfatermelés fokozása érdekében

az államvasutaknak megfelelő árakat kell a talpfáért fizetni, mert a régi árak a mai viszonyok között semmiképen sem tarthatók fenn.

Többek hozzászólása után az igazgató-választmány elhatározza, hogy a visszaérkezett kérdőívek felterjesztése kapcsán az elnök felszólalása értelmében felir a földművelésügyi miniszter urhoz.

X. Titkár jelentése az erdőgazdasági alkalmazottak és munkások katonai felmentésének meghosszabbításáról tudomásul szolgál.

XI. *Pomarius* Alfréd r. t.-nak a közgyűlés elé terjesztett és szakértői díjszabályzat alkotására vonatkozó indítványának tárgyalására az igazgató-választmány *Kovács* Gábor vál. tag elnöklete alatt Csupor István, Fekete Zoltán és Fábry Lajos tagtársakból, valamint az indítványozóból álló bizottságot kér fel és felhatalmazza azt, hogy a szükséghez képest önmagát kiegészítse.

XII. A Hirsch Istvánné sz. Kraft Anna segélyalapítvány alapító levelét a kormány jóváhagyta.

Tudomásul szolgál.

XIII. Az elhunyt egyesületi szolga özvegyének nyugdíját az igazgató-választmány — az ő kérelmére — annak idején az állami altisztek özvegyeire és gyermekeire vonatkozó szabályok szerint állapította meg, anélkül, hogy kimondotta volna, hogy a szolgára vonatkozó nyugdíjszabályzat ily értelemben módosítandó. A titkár az ügynek teljes tisztázása végett kéri, hogy a szolga nyugdíjszabályzata oly értelemben módosíttassék, hogy özvegye és árvái az állami altisztek özvegyeire és árváira nézve fennálló törvényes rendelkezések értelmében részesüljenek nyugellátásban.

Az igazgató-választmány ily értelemben határoz.

XIV. Özv. Pfauser Lajosné hadifogságban lévő József nevű elsőszülött fia nevében kéri, hogy n. Pfauser Lajos alapító tagsági jogai őreá, Pfauser József-re ruháztassanak át.

Az alapszabályok értelmében teljesítetik.

XV. Új tagoknak felvételek:

a) alapító tagnak: a *boszniai és hercegovinai országos kormány erdészeti osztálya* 300 K-val készpénzben, *Gregersen* Béla okl. erdőmérnök, faiparos, eddigi rendes tag 500 K-val készpénzben, *Stainer* Gyula udv. szállító magkereskedő, 300 K-val készpénzben, *Eránosz* Antal János kir. erdőfelügyelő, eddigi rendes tag 320 K-val kötelezvényben, az ujonnan belépőket ajánlja a titkár;

b) rendes tagoknak: *Ajtay* Viktor erdőmérnökjelölt, aj. Mikolás Vincze; *Avram* György m. kir. segéderdőmérnök, aj. Bodor Gyula; *Belházy* Géza m. k. erdőszámvizsgáló, aj. Brannich Gyula; *Bruder* Gyula m. kir. segéderdőmérnök, aj. Katona István; *Buttykay* Elemér m. kir. erdőszámtanácsos, aj. Babós József és Ráner Sándor; *Csáky* Dezső urad. erdőmérnök, aj. Német Pál; *Erdőssy* Bódog apátsági erdőfelügyelő, aj. Ferenczi Sándor; *Fangh* József ny. m. kir. erdőszámellenőr, *Fehér* Dániel végz. főisk. hallgató és *Levy* Győző máv. ellenőr, aj. a titkár; *Laczkó* Béla m. kir. erdőmérnökgyak., aj. Weyda Frigyes; *Mannert* Ferencz m. kir. erdőszámvizsgálót, báró *Metzger* Dezső m. kir. erdőszámvizsgáló és *Nádaskay* Richard m. kir. erdőszámvizsgáló, aj. Brannich Gyula; *Nemes* Béla érs. urad. erdész, aj. Mattanovich Károly; *Schnaider* László hgi erdőmérnök, aj. Mikolás Vincze; *Stein* György urad. igazgató és *Stieber* Lajos m. kir. erdőmérnökgyak., aj. a titkár; dr. *Szabó* Sándor m. kir. erdőszámvizsgáló, aj. Brannich Gyula; *Vallach* Gyula, aj. a titkár; *Vallent* Emil m. k. erdőszámtanácsos, aj. Brannich Gyula; *Vesza* János főerdőőr, aj. Gura Károly.

K. m. f.

FAKERESKEDELEM.

Nagy faeladások. A Magyar Fakereskedelmi R.-T. az *Éltető-féle szalárdi és füleházi 6000 hold* fenyő- és bükkfaállományt 9,400.000 K-ért megvette (Maros-Torda megye).

A néhai gróf *Pálffy* János hagyatékához tartozó bajmóczi uradalom 1101 kat. holdat kitevő 5 évi vágásterületének fenyő- és bükkfaállományára, mely 178.000 m^3 -re volt becsülve, a következő zárt ajánlatok érkeztek be:

1. Donáth Zsigmond Wien-Rajeczfürdő	2,105.000 K
2. Nyitravölgyi Fatermelő R.-T. (alakulóban)	2,076.000 „
3. Stern Ignác Budapest	1,500.000 „
4. Hungária Fatermelő és Fakereskedelmi R.-T. Budapest.	

Ajánlata megkészt.

Döntés még nem történt.